

Dnr ÄN 2017/375

§ 80 Utredning angående pilotprojekt med arbetstidsförkortning på ett vård- och omsorgsboende för personal över 55 år

Sammanfattning

Kommunfullmäktige har uppdragit åt äldrenämnden att genomföra ett pilotprojekt med arbetstidsförkortning, med 30 timmar per vecka som heltidsmått, på ett vård- och omsorgsboende för personal över 55 år. Av uppdraget framgår att syftet med projektet är att öka attraktiviteten att arbeta på kommunens vård- och omsorgsboenden för vårdbiträden och undersköterskor över 55 år.

Som ett led i uppdraget har äldreförvaltningen utrett de juridiska förutsättningarna för att kunna genomföra uppdraget. Den fråga som uppkommit är om diskrimineringslagens undantagsbestämmelse om berättigad särbehandling på grund av ålder är tillämplig eller om uppdraget innebär lönediskriminering genom att personal yngre än 55 år missgynnas på grund av att de inte får del av samma förmån.

Äldreförvaltningen har inhämtat Sveriges kommuner och landstings (SKL) bedömning av de juridiska förutsättningarna för pilotprojektet med arbetstidsförkortningen. Av Lina Cronebäcks, arbetsrättsjurist vid avdelningen för arbetsgivarpolitik, skrivelse upprättad i samråd med juridiska kollegor, framgår att SKL har svårt att se att detta skulle utgöra ett tillåtet undantag utifrån 2 kap 2 § p 4 diskrimineringslagen. Att öka attraktiviteten för yrket utgör, enligt SKL:s jurister, inte ett socialpolitiskt mål och en generell åldersgräns på 55 år är svår att motivera som ett lämplig och nödvändigt medel. Om uppdraget endast omfattar heltidsanställda och tillsvidareanställda bedöms uppdraget även kunna bryta mot lag (2002:293) om förbud mot diskriminering av deltidsarbetande arbetstagare och arbetstagare med tidsbegränsad anställning. Enligt SKL:s jurister finns även frågetecken kring hur avtalet ska tillämpas vid övertidsarbete.

Med hänsyn till SKL:s juristers bedömning och de objektiva kriterier som måste vara uppfyllda för att undantagsbestämmelsen i

diskrimineringslagen ska anses vara uppfylld, bedömer äldreförvaltningen att förutsättningarna för uppdraget med arbetstidsförkortning för ålderskategorin 55 år och över, sannolikt utgör otillåten särbehandling på grund av ålder. Äldreförvaltningen rekommenderar därför att uppdraget med att införa ett pilotprojekt med arbetstidsförkortning, med 30 timmar per vecka som heltidsmått, på ett vård- och omsorgsboende för personal över 55 år återtas.

Äldreförvaltningen har gjort en omvärldsanalys av modeller som används av andra kommuner som infört arbetstidsförkortning efter att den nya diskrimineringsgrunden ålder implementerades i svensk rätt och funnit att det finns lämpligare upplägg, sett utifrån juridiskt perspektiv. Dessa modeller erbjuder arbetstidsförkortning som en förmån för all personal oavsett ålder. Äldreförvaltningen utreder gärna dessa modeller, och då särskilt ekonomiska aspekter. Frågan är dock komplex och det finns flera olika faktorer som inverkar på attraktiviteten av dessa yrkesgrupper. I ”Betänkande av Utredningen om nationell kvalitetsplan för äldreomsorgen - Läs mig! Nationell kvalitetsplan för vård och omsorg om äldre personer” (SOU 2017:21), lägger utredaren fram en handlingsplan med förslag som är tänkta att påverka flera av de faktorer som påverkar både behovet/efterfrågan på yrkesutbildad personal och tillgången till sådan personal på nationell nivå.

Underlag för beslut

- Tjänsteskrivelse 2018-04-09 – Äldreförvaltningens rättsutredning
- arbetstidsförkortning för personal över 55 år
- SKL:s svar och juridiska bedömning avseende uppdraget
- SKL:s utredning arbetstidsförkortning arbetstagare över 55 år

Förslag till beslut

1. Äldrenämnden föreslår kommunfullmäktige att besluta att återta uppdraget rörande införandet av ett pilotprojekt med arbetstidsförkortning, med 30 timmar per vecka som heltidsmått, på ett vård- och omsorgsboende för personal över 55 år.

Arbetsutskottets förslag till äldrenämnden

1. Äldrenämnden föreslår kommunfullmäktige att besluta att återta uppdraget rörande införandet av ett pilotprojekt med arbetstidsförkortning, med 30 timmar per vecka som heltidsmått, på ett vård- och omsorgsboende för personal över 55 år.

Äldrenämndens beslut

1. Äldrenämnden föreslår kommunfullmäktige att besluta att återta uppdraget rörande införandet av ett pilotprojekt med arbetstidsförkortning, med 30 timmar per vecka som heltidsmått, på ett vård- och omsorgsboende för personal över 55 år.

Expedieras: Akt, Kommunfullmäktige

För verkställighet:

För kännedom: